

PROCOPE´, HJALMAR

Eget och andras.

Schildt

1927

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

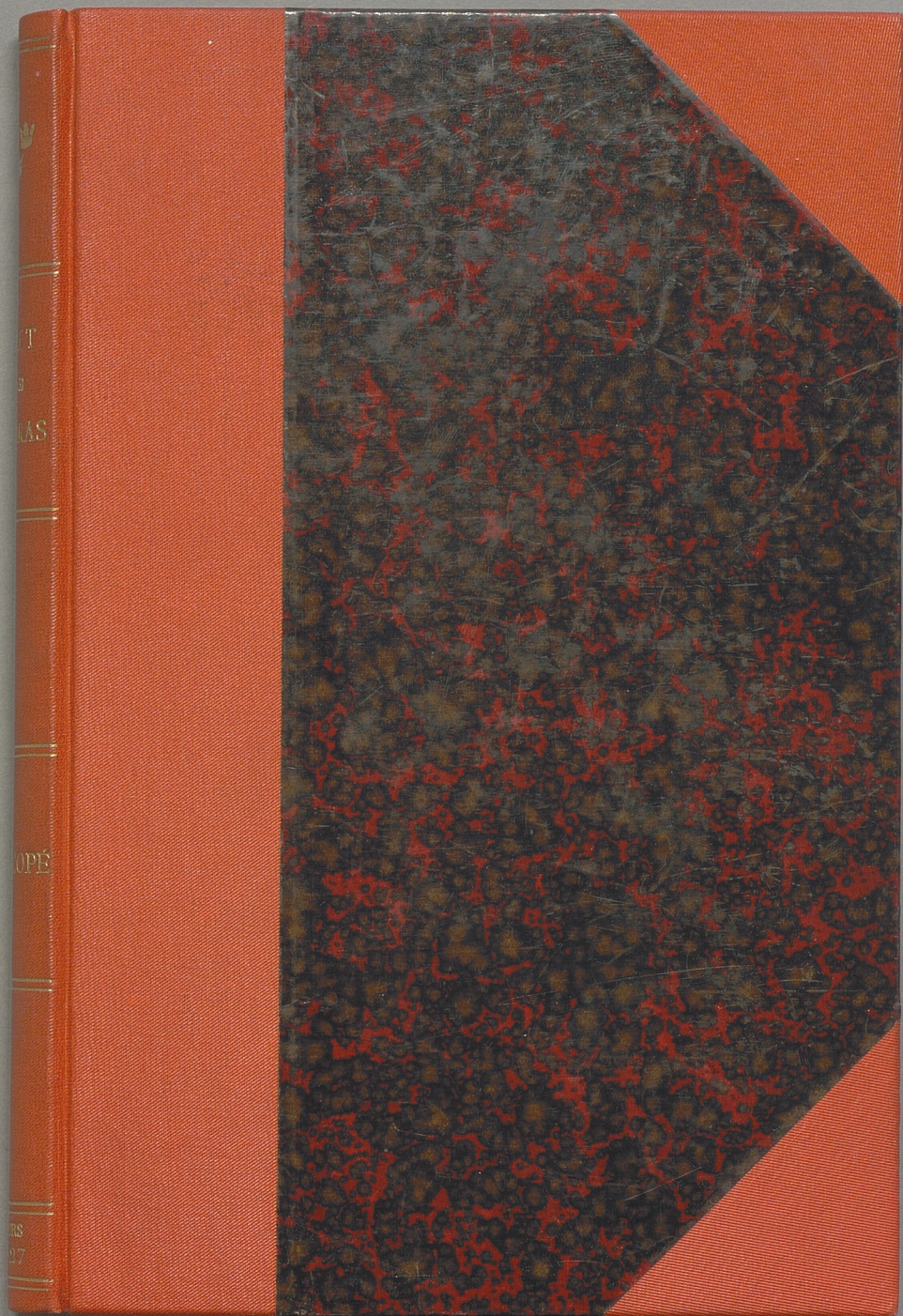
Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

T
B
AS

OPE

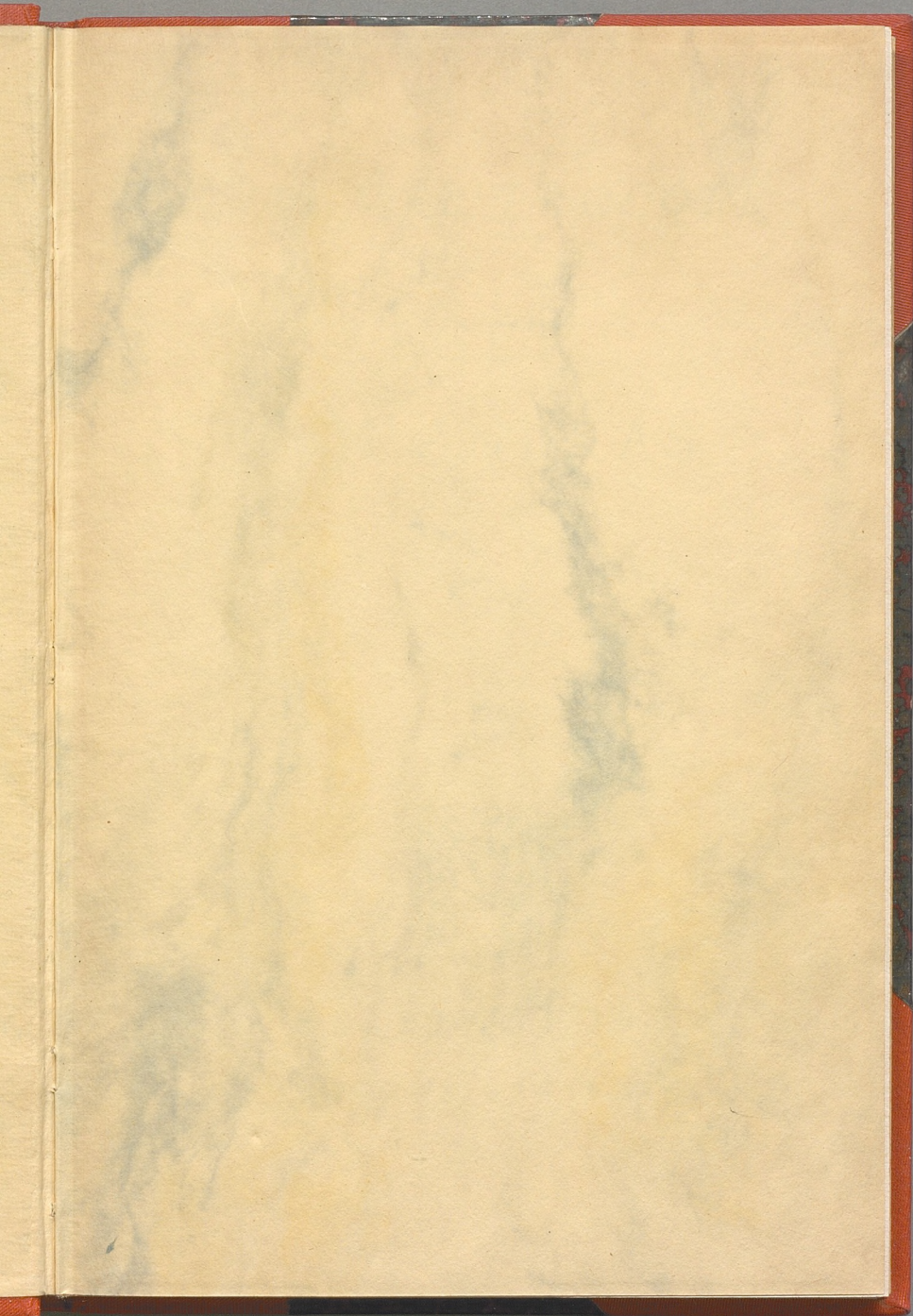
ES
27

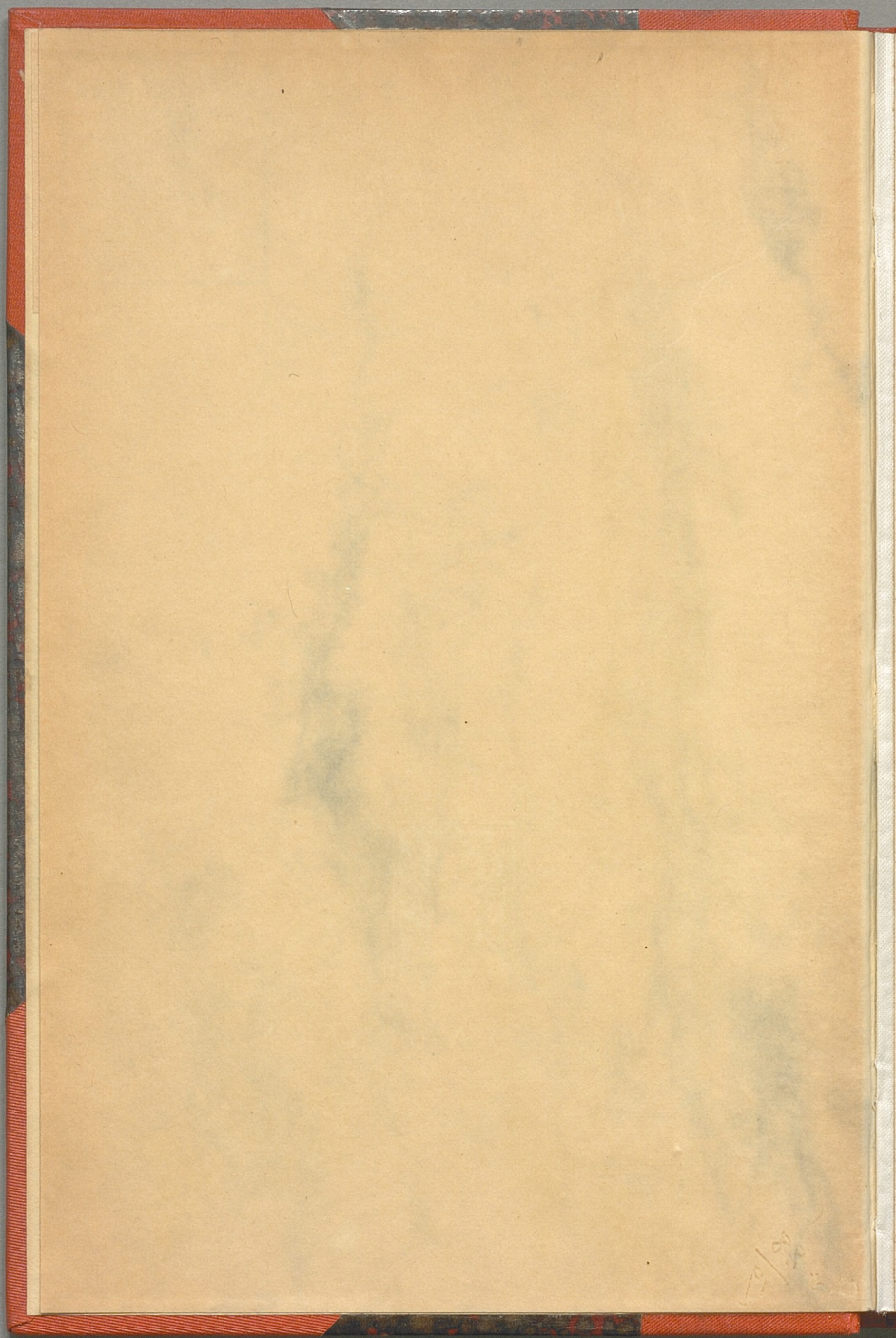
Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Vitt

Sv

B. I. A.

81A

Yute
91.

HJALMAR PROCOPE

EGET

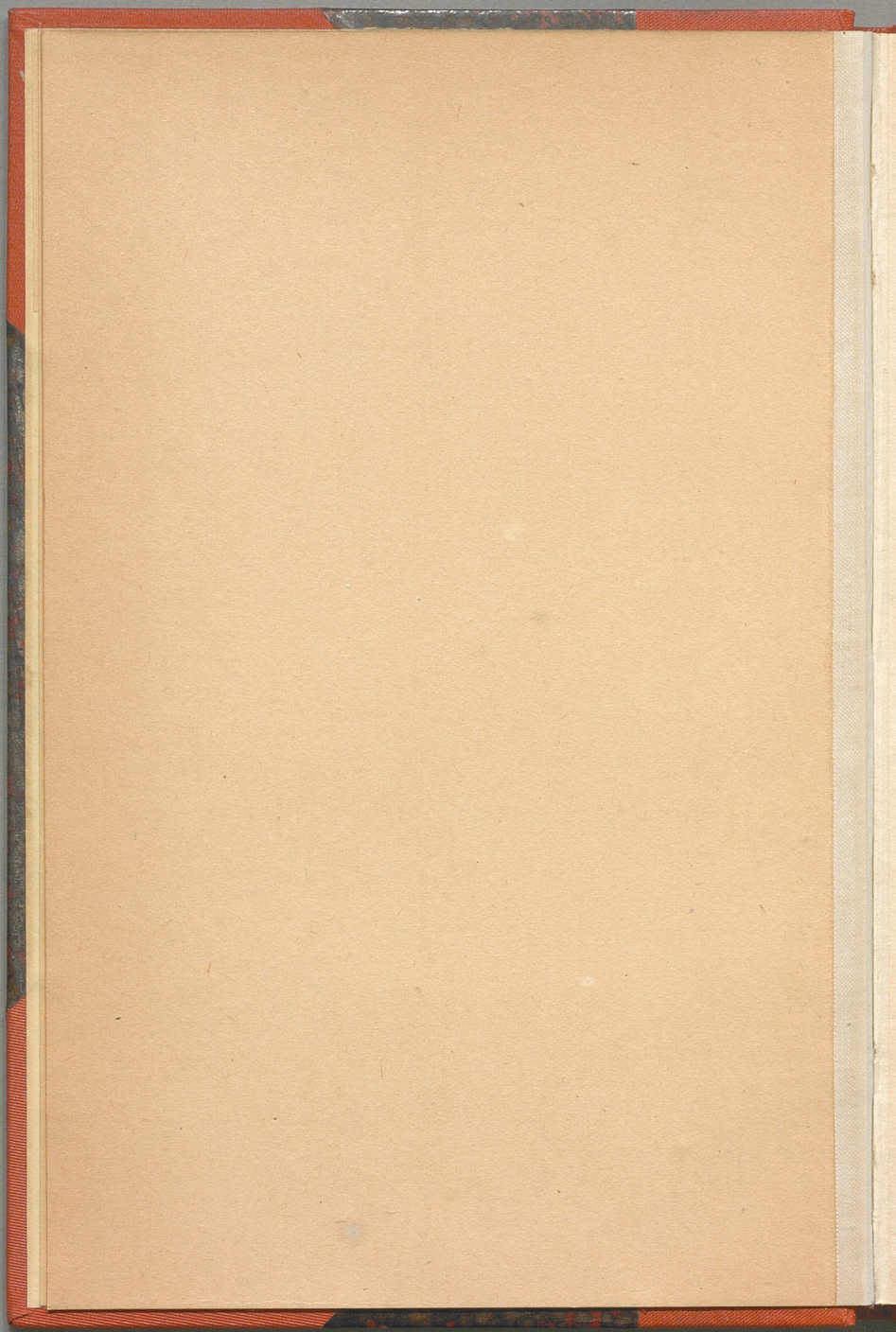
OCH ANDRAS

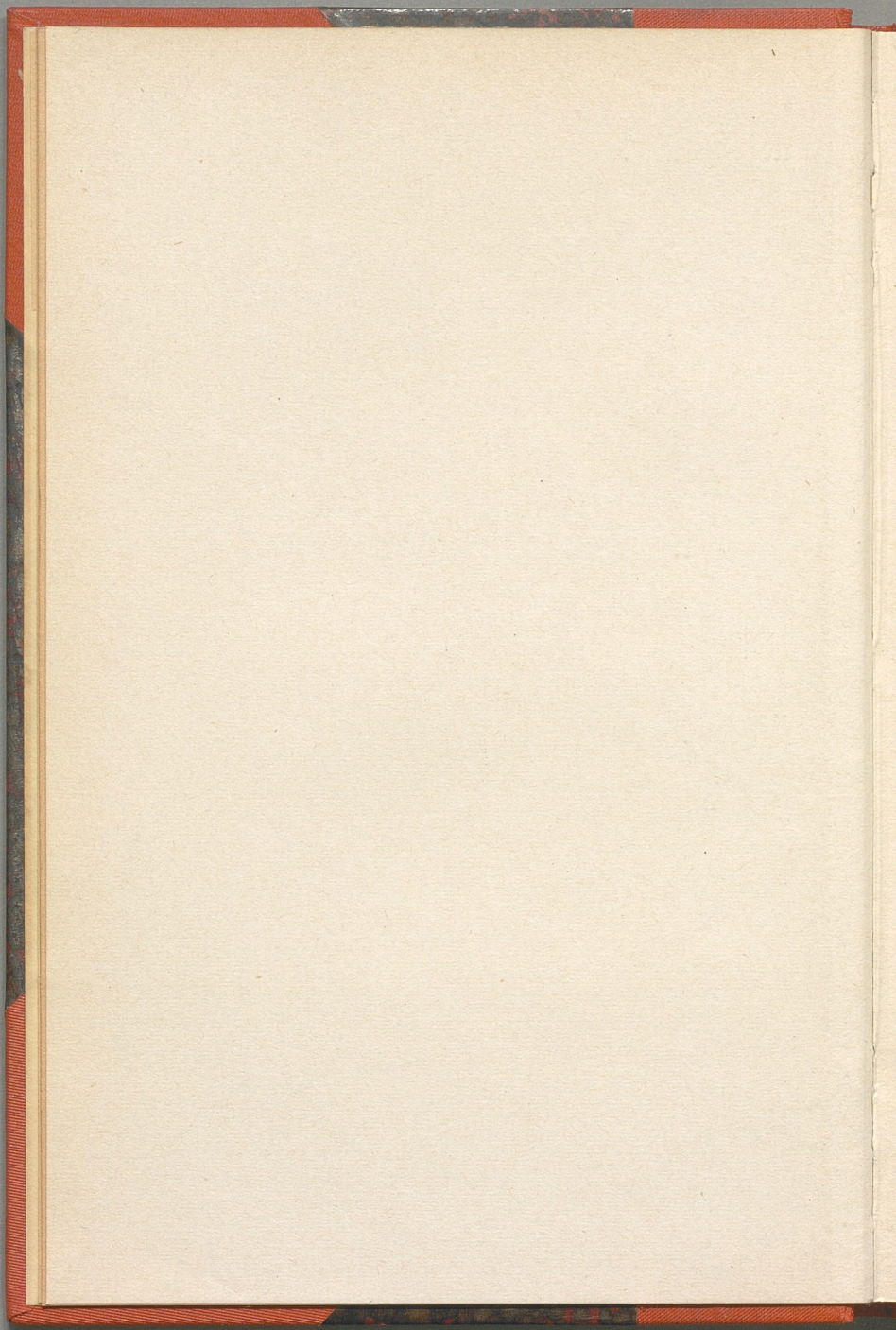
HELSINGFORS

HOLGER SCHILDT

30. 98 an
19

EGET OCH ANDRAS

HJALMAR PROCOPÉ

EGET OCH ANDRAS

HELSINGFORS
HOLGER SCHILDTS FÖRLAG

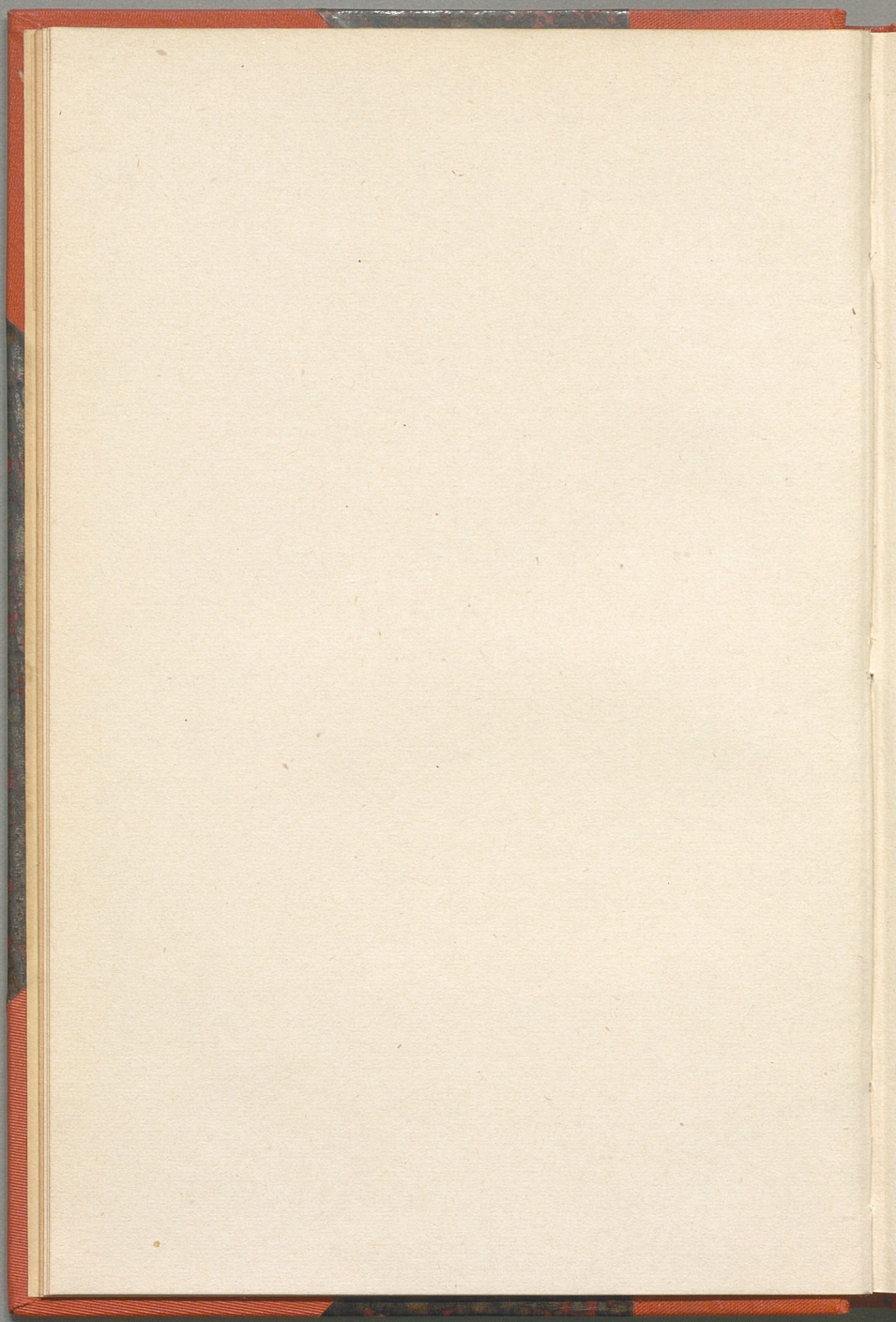

HELSINGFORS

1 9 2 7

A.-B. F. TILGMANN'S TRYCKERI

EGET

Du människa —

Du människa, låt stråla ut
ditt väsens hela styrka
och var ej tveksam eller rädd
att livets makter dyrka.
Din själ skall mynta guld på guld,
då tar dess skatt ej slut,
men växer, växer större blott,
ju mera du strör ut.

Tag för dig fullt men giv också
med överfulla händer,
då har du silat guldsand ner,
när du ditt timglas vänder.
Men har du levat lågt och snålt,
ditt slut blir skräck och skam,
och då ditt livsverk läggs på våg,
det väger knappt ett gram.

Dag jagar dag, natt jagar natt,
och timmarna de brådska.
Nu lyser sol, i nästa nu
det molnar upp till åska.
Liv följer liv, som vind på vind
från alla väderhåll.
Och slutet? Namn blott — namn på namn
i Dödens protokoll!

Du vill en efterframtid än,
ett land dit den förlades,
en ljusflykt till en överjord
från underjorden Hades.
Du vill ett liv med fortsatt död,
en dag förutan kväll,
ej evig sömn hos nattens gud
i gravens trånga cell.

Nej — kom ej Dödens port förnär
med fordringar och frågor.
Se ej med skräck mot gåtfull natt
och stjärnlöst mörka vågor.
Har du ditt dagsverk mänskligt fyllt,
du stånde glatt till svars,
och liv skall stråla från ditt namn,
som här med heder bars.

En dag är dock en dag!

Var dag dig unnas, är en skänk,
var tacksam för den gåvan,
och tänk som kristen att den är
en märklig nåd från ovan.
Se, döden stryker kring ditt hus
så mager som ett streck
och samlar liv på liv som lump
uti sin gamla säck.

Han luffar kring på flinka ben
som driven av en motor,
och säcken dinglar på hans rygg,
där skramla ben och kotor.
Vem känner den musiken ej,
den enda dansmusik,
som icke följer modets nyck
men är sig evigt lik.

Han är en upptågsmakare
och full av galna nycker,
ger tusan i protesterna
och hugger vem han tycker.
Bäst doktorsn visdom prövat allt
vad apotekarn har,
så kommer han med sin mixtur,
och den är ofelbar.

Han smiter in till dig en natt,
din gårdvar ängsligt gnäller.
Naturens ordning, tänker du
och gissar vem det gäller.
Men det är ej din sjuka mor,
som ren de sjutti nått,
det är din son på sjutton år,
som nyss sin lyra fått.

Ditt hjärtas urverk tickar trögt,
den brister snart, dess fjäder.
Du hör hans steg, nu kommer han,
nu knarra trappans bräder.
Han kommer, men han går igen
och nickar: »inte än,
men var beredd, ställ om ditt hus,
jag kommer snart igen.»

Jag känner honom ganska väl,
han har mig nog på listan.
Var gång han skymtar i min gränd,
så tänker jag på kistan.
Men nickar han och går förbi,
så nickar även jag
och säger: »tack för denna dag —
en dag är dock en dag.»

Morgonstrofer

till de den 31 maj 1927 promoverade filosofie magistrarna

En liten dag

En liten dag bland årets dar
är aldrig dock så ringa,
att intet hållbart återstår,
när hammarns slag förklinga,
att intet mödans fält ger växt,
där plogen haft sin gång,
och ingen andens gnista tänds
i forskning eller sång.

Se ut — hur glittrar icke allt
i morgondagens timma.
Där står en skog i gyllne prakt
kring fältens silverdimma.
Där kröker sig en strand med hus,
brädstaplar, skjul och plank,
och klart vart träd står stöpt i ån,
som lyser spegelblank.

Jag ser, jag fångar i en blink
vad denna morgon bringar.
Ett asplövs sus, ett insjöstänk
på lommens svarta vingar.
Se där — ett torp som vaknar upp,
en häst, som leds ur stall,
en man bak plogen, och ett barn,
som driver kor i vall.

Där — nyröjt fält i sommarblom,
som framtidsskörd skall bära,
kring gård med gammalt gott, som ärvts
och ännu hålls i ära.

Och där — en prydlig stadsidyll,
där i min barndom stod
en torftig bondby endast med
en enda handelsbod.

På kyrkogården länge ren
ha far och farfar vilat.
Men vad de byggt står kvar ännu:
var stock som de ha bilat,
var tegelugn de murat upp,
allt som gör varmt vårt hem —
små dagars mödor blott, men band,
som fästa oss vid dem.

Du arbetsglada morgonliv,
giv växt åt vad vi vunnit
och lust till ädel tävlingskamp
med dem som längre hunnit.
Från tegens plog, från skolans bänk
och från fabriken brus
vi vilja ut att få vår del
av världens rika ljus.

Var leves stort —?

Var leves stort? Var leves smått?
Högt över världsstadsjätten
stå stjärnorna i samma prakt
som över byn på slätten.
Med samma frågor blicka vi
ditupp varhelst vi bo,
och samma oro jagar oss,
tills jorden ger oss ro.

Har du ett flatskratt blott till hands
för allt, som kring dig rör sig,
och tycks dig smått och ömkligt allt
vad mänskorna ha för sig,
men krusa aldrig storm och ström
din känslas loja älv,
då är ditt liv i sanning smått
och fattigt som du själv.

Nej, gläds åt varje högtidsstund
ditt vardagsliv förunnas,
då något stort i världen sker
och något skönt förkunnas.
Men prisa Gud ock för var dag
det fallit på din lott
att ge en upphöjd vrede luft —
det gör så kungligt gott!

Trots allt!

I disigt dugg och slask och rusk
novemberdagen randas.
Ens själ blir trist, ens hjärna trött,
man gitter knappast andas.
Du vinterns gud, var dröjer du?
Frys äntligt marken kall,
att den må värdigt ta emot
din första flingas fall.

Du vinterns gud, tag lungan full
med friska nordanvindar
och sopa trumpenheten ut
från alla gårdens grindar.
För länge detta grådask ren
har över landet hängt,
för djupt dess solförmörkelse
i alla sinnen trängt.

Jag väntar . . . fåfängt, ingenstäds,
hur än jag lyss och spanar,
jag hör en ropande, vars röst
till dåd och samling manar
ett söndrat folk, som ej förmår
ge lyftning åt sitt liv
men ödslar bort sin dyra kraft
på idel småsint kiv.

Nej, flaggan upp, fast skyn är grå!
Håll sångarmodet oppe
och kämpa för allt ljus och stort
till blodets sista droppe.
Vår sång, var lik en mäktig bälg,
blås flammande den harm,
den sköna harm, som gör en själ
så stridbart glad och varm!

Stå fast!

Stå fast och fri varhelst du står,
låt fåren gå i flockar.
De sluga kröka nackarna
där fetast betet lockar.
Men stå som hungrig varg på hed
är stoltare ändock
än bräka sig till gunst och bröd
i fårens stinna flock.

Förskriv dig ej åt ett parti,
det binder dina händer.
Stå fri om ock en ringa hop
du har till meningsfränder.
Och sveks du i ditt hjärtas kamp
av dina trogna få,
och gick också din sista vän,
stå fri, stå fast ändå!

Och blev det stoft och grus, allt stort
du väntade av dagen,
och kom du från ditt ödes grepp,
en sårad och en slagen,
ej nattens glömska skänker dig
en tryggad tillflyktsort,
ty sorgen rymms ock innanför
dess slutna klosterport.

Nej, låt trumpeten väcka dig,
men icke munkens mässä,
låt morgonsolen ge sin glans
åt hjälmen på din hjässa.
Vad mer om skölden bucklor fått
i ett förlorat slag —
stolt segern är, men stolt också
ett ståtligt nederlag.

Min första vers

Min första vers — jag ser för mig ett prydligt,
ett kalligrafiskt stilprov utan brist.
Det skrevs en vinterdag, jag minns det tydligt,
och jag var fjorton år och lyceist.

En februarimorgon just mig väckte,
då genom dörren skolflicksyr och lätt
min unga sångmö trädde in och räckte
en frisk och färdigbunden rimbukett.

Den lilla rymmerskan ifrån Parnassen
sen denna morgon aldrig jag blev fri.
I lek och läxa, hemma och i klassen
förföljde hon mig med sitt rimmeri.

Och stundom än hon tittar in förtroligt
och slår sig ned på kanten av mitt bord
och narrar mig att skriva likt och olik,
men ytterst sällan ett förnuftigt ord.

En gammal bok

Du gamla bok från sjuttonhundranio,
Poltavas år, var gång jag öppnar dig,
jag känner mig helt karolinsk till sinnes,
det är som osade det krut och krig.

Jag tänker att en gammal grånad krigsbuss
med styva fingrar dessa pärmar nött
vid vinterbrasans stilla sken, som fladdrat
på bokens titelblad i svart och rött.

Den boken var hans enda rättesnöre
— det snöret höll, när mycket annat brast.
I denna värld, där allt är löst och ovisst,
fanns här en klippa, som stod evigt fast.

Med denna visshet tog en gång han värvning
och drog från hemmets fromma grind som ung
och fick ett fattigt träben till belöning
för manlig trohet mot en slagen kung.

Hur klart, hur enkelt var ej allt den tiden,
man stod som karolin i livets kamp
och gick mot döden med sitt hjärtas enfald,
sin trygga bibel och sin raka pamp.

Ett gammalt hem

Här slumrar en forntid i detta hem,
här susar kring flöjeln en vind
med mången god hälsning från alla dem,
som fordom ha öppnat dess grind.

Här skrider ett tåg genom salarnas natt
av bortgångna kvinnor och män,
här gömmes av bleknade minnen en skatt —
var aktsam, var aktsam om dem!

Den guden, som fäderna nalkades förr
med psalmbok i ödmjuk hand,
han vare ett lås för var stillsam dörr
i detta förbistringens land.

En gammal ungarls julgran

Min julgran står ute i skogen,
och där får han orörd stå,
ty jag är en grå gammal ungarl,
och julgranen är för de små.

Min julgran skall aldrig välkomnas
som gäst i ett gästfritt hus,
och ingen skall smycka hans stenar
med flaggor och fladdrande ljus.

Han styvnat med åren därute
i vintrarnas frostiga fläkt,
en tystlåten torr gammal untkarl
som hela hans inbundna släkt.

Men kastar en skygg liten stjärna
förstulet på honom sitt sken,
kan stundom det tindra helt vackert
i snön på den ensammes gren.

Hjärnan och ljuset

Så ljust och varmt det är här inomhus,
men ute lyser ej en enda stjärna.
Jag sitter vaken vid min lampas ljus
och bråkar sent i natten än min hjärna.

Min hjärna, ack, min hjärna ej förmår
en gnista ljus i världens dunkel sprida.
Men skenet från min tända lampa når
långt, långt ditut i rymderna, de vida.

Och kanske går just nu med stort besvär
en ensam vandrare där någonstädes.
Vad bryr han sig om vem som vakar här,
men ljuset ser han, och han värms och glädes.

Det blir väl tid att släcka inom kort,
att hjärnan några timmars ro må finna.
Nej, tag ej vandrarns enda glädje bort,
låt hjärnan slockna — men låt ljuset brinna!

Staden vaknar

Välkommen sol, som morgonyr
bakom mitt fönster glimmar.
Välkommen dag med dina barn,
de levnadsglada timmar.
Nu mornar staden åter sig,
välkommen söckendag,
som hamras in med muntert gny
av friska hammarslag.

Där stiga skira moln av rök
upp över asfalttaken,
och tuppen högt på kyrkans torn
sig svänger pigg och vaken.
Nu ljuder tramp mot grändens sten —
en gumma med sin korg,
och slamrande ett mjölkbud kör
till stadens salutorg.

En lastbil redan här och där
en vresig varning råmar.
En ångbåt stånkar nedför ån
med fyra stinna pråmar.
Nu ångar morgontåget fram
till stadens trästation.
Och nu — hurra för dagens post,
som rullar över bron.

Allt högre solen reser sig
och morgondimman viker,
och dagen börjar med sitt spring
i banker och butiker —
en liten dag bland årets dar,
de många många små,
en liten stad, ett liv i smått,
men liv, men liv ändå!

Sommarafton

Nu är en vacker sommardag tillända,
men vackrare än dagen var är kvällen
med svala strålar som ej längre blända
och stillhet över alla arbetsställen.

Vart fönster glimmar och var skorstens tegel
ett hemvarmt skimmer får i solnedgången,
och långt utöver insjöns vida spegel
av hjärtats fullhet bräddad klingar sången.

Du sommarafton med din sång på fjärden,
när många minnen blivit grå och bleka,
står för mig som det vackraste i världen
en insjöfjärd, en visa och en eka.

Ett förfluet ord

Säg, har du nått den jämviktsro,
där bittra tankar ej mer gro?
Är varje plågsamt minne glömt,
som en gång gjort ditt hjärta ömt?

Och vet du ingen på vår jord,
som du har sårat med ett ord,
ett enda ord, men ett som kränkt
en vän mer djupt än själv du tänkt?

Vem tar sig alltid så i akt,
att ej ett hastigt ord blir sagt,
ett ord i överilning blott,
ett oavsiktligt vådaskott?

Men detta ord kan ingen makt
mer plåna ut sen det blev sagt,
och blicken hos en vän som led
skall aldrig lämna dig i fred.

På åsen

Uråldrigt sus av saga och skrock
fyller vandrarens lungor,
häruppe på åsen, där jätteblock
slungats av jätteslungor.

År uti tusental skvalat ner
likasom droppe på droppe.
Jättarnas kastvapen knäcka ej mer
furornas stammar här oppe.

Jättarnas dagar äro förbi,
tiderna äro nu andra,
sederna andra också — och vi
stena med ord blott varandra.

Vid Edens port

Jag såg en skymt av Edens port
och övervuxna galler
och skymten av en vindsnabb hjort
bland snårens daggkristaller.

Och glimtvīs såg jag Edens flod
emellan löven flyta
och livsens dunkla träd, som stod
beskuggande dess yta.

Och över flodens våg, som rann
i spegelklara ringar,
liksom en vacker dröm försvann
en fjärils gyllne vingar.

I Josefs verkstad

Maria hon sitter i kammarn och syr
små blommor på skiraste linne.
Men Josef hamrar bland hyvelspån
i verkstan med muntert sinne.

Maria skälver vid hammarens slag,
som hårt emot spikarna eka.
Så gångar hon sig i verkstaden in
och står där med kinder så bleka.

»Hör upp med ditt spikande, käre min man,
det vållar mig mycken smärta.
Vad är det du snickrar? Vart hammarslag
slår spik på spik i mitt hjärta?»

Men Josef han skrattar: »Jag snickrar för god
betalning och vedergällning.
Jag spikar ihop tre stadiga kors
på högvederbörlig beställning.»

Långfredag

Jag stod vid hans kors på hans lidandes dag,
över Golgata svepte sig dimman
hemsk och olycksbådande svart,
och det led mot den nionde timman.

Och jag såg dem, de troendes skräckslagna hop,
jag såg hans moder Maria,
Johannes, Maria av Magdala
och Josef av Arimatia.

Och jag såg hur hans sargade panna sjönk ned
det ögonblick livet flydde.

Men mig tycktes så fjärran, så främmande allt,
jag förstod icke vad det betydde.

För mig var ej frälsningens under skett —
han led sin långfredags pina
för någons synder, jag vet icke vems,
men ej för en enda av mina.

Dimmor

Så livlöst är allt, så själlöst
i dimmornas gråvita ring,
och dimmiga tankar födas
men formas till ingenting.

Ur dimmor vi komma, i dimmor
vi vandra med trevande steg
och söka förgäves en ljusglimt,
som för mot en klarnande väg.

Dock — ännu mer ogenomtränglig
än de som oss höljt förut,
den dimma vi klarhet kalla
skall sluka oss alla till slut.

Mot gränsen

Jag går mot gränsen — än ett steg,
och den är överskriden.
Så faller mörkret på min väg,
så är min dag förliden.

Men låt mig stanna en minut
och se den värld jag lämnar,
förrn natten allting plånar ut
och mörkret allt utjämnar.

Hur mycket kunde den ej skänkt
av allt vad skönt den rymmer,
där jag har gått med blicken sänkt
i missmod och bekymmer.

Förlåt mig, Herre i din höjd,
det svåraste jag brutit:
förlåt att jag så mycken fröjd
så otillräckligt njutit.

Herr Jost

Det var herr Jost, han stod på sin gästfria gård
och såg utöver ägorna sina.

Han plirade mot aftonhimlens gyllenröda bård
och åkrarna, som lyste så fina.

Det var den goda tiden, då rågen går i ax,
och kvällen var så ljuvlig, och det var toddy-

dags —

»Var böveln dröja grannarna mina?»

Herr Jost han log förtroligt mot vart potatis-
land
och sina många diken och gården.
Han hade velat stå med ett bräddfyllt glas i
hand
och skåla med Gud och hela världen.
Då gick förbi hans gårdsgrind en sjungande
karl,
i handen ett knyte med ett par skor han bar,
det var hans enda packning på färden.

»Ohoj, hallå», så skrek herr Jost, »vad är du för
en där,
som traskar kring på vägarna och trallar?
Mig tycks det är just ej något lönande besvär
att kvittra erotik för gamla tallar.
Är luffandet så muntert på vägens torra stig?
Ha alla socknens pigor förgapat sig i dig,
då så lycksaligt du om älskog lallar?»

»Jag kallas herr von Trashank, välborne adels-
man,
och som en trashank han I rätt att ta mig.
Jag sjunger om små flickor så nätt jag nånsin
kan,
fast aldrig någon flicka velat ha mig.
Man sjunger kanske helst där på livets väg man
går
om det man icke har och om det man aldrig får,
och jag är glad, fast ingen kan fördrå mig.

Jag traskar och jag trallar mina trashanksvisor
små,
tills jag blir trött och i ett dike segnar.
Jag sjunger mitt i vintern om sommarns gröna
strå
och om Guds fina solsken när det regnar.
Och grips min själ av vända, så sjunger jag den
bort,
det är just som mitt yrke, jag är nu sådan sort,
och sådant liv mig anstår och migagnar.»

Herr Jost slog grinden opp som för den stol-
taste kaross.

»Du är av rätta klangen och min like.

I salen vänta glasen och piporna på oss,
träd in och var välkommen i mitt rike.

Hej pigor, nigen vackert och djupt i gårdens
sand,

här står den borne prinsen av Vagabondiens
land,

i natt skall han ej sova i ett dike.»

Väktarn

Jag knyter min hand kring mitt väktarhorn
och tutar i natt och dimma.

Jag blåser min anda och själ i det
och har ingen avlösningstimma.

Här har jag min vaktjänst, och den kan bli lång,
gud vete om nånsin den slutar.

Med hornet för munnen sen sjuhundra år
jag står här och tutar och tutar.

En varnares röst, en väckares rop,
en stämman, som ej får försvagas —
så tutar jag väster i landet in,
tills äntligen i öster det dagas.

Vårt arv

Vårt arv — det är mer än den fattiga jord,
som släktled på släktled besått.

Likt ett långväga eko av manande ord
har vårt hjärta det hört och förstått.

Var dallrande sträng i vårt modersmål
har det skänkt dess stridbara klang.

Det har härdat vårt mod till det trotsande stål
som de hårdaste öden betvang.

Detta arv — det har gått som en lyftande sång
genom dagarnas trögaste tramp
och hållit oss upprätt i livets gång,
ty det arvet är: viljan till kamp.
Till kamp, som har förts genom tidevarv
för folkens och mänskornas rätt
att värna sitt jag — det är själarnas arv,
det är det, som adlar en ätt.

Du öde, som gav oss det land, där vi bo,
och gjorde dess framtid till vår,
du gav oss ej somrar i drömmande ro
men märgfulla verklighetsår.
Du gav oss den ryggrad, som höves män
i kampen för plikt och lag.
Hav tack för den gåvan! Den gjort oss, blott den,
till det, som vi äro i dag.

Hav tack för var motgång, som tvingade fram
var slumrande kraft i vår själ
och lärde oss känna hur mycket vår stam
betyder för landets väl.
Obruten och fast har vår fylking stått
i fara och sönderfall.
Och fordras fler offer, så pröva oss blott,
ännu är vår saga ej all.

Ja, pröva vår livskraft, pröva den hårt!
Än finnes ett osagt ord,
som skall sägas av oss på det språk som är vårt,
så det höres i hela vår Nord.
Blås, öde, blås friskt i din barska basun —
när det knakar i väggar och tak
och de gnisslande grenarna virvla som dun,
då förstå vi din mening: stå rak!

Sångfesten i Åbo, 4 juli 1926

Den siste

Jag levat länge, jag levat nog,
jag står vid målet av färden.
Brusten är snart den slitna tråd,
som än mig binder vid världen.
Ingen skall följa mig, när jag bärs bort
från härdens kolnade bränder.
Likhjälp, frändernas sista tjänst,
skall ges mig av främmande händer.

Ej ljuda sönerns röster mer,
ej vännernas glam i hallen.
Dock — ej med ömkan jag tänker på
de ymniga frändefallen.
Gott livsverk skall spåras i fjärran tid
så länge havet, det vida,
dånar kring högen, där sönerna lagts
att sova vid fädernas sida.

Jag skådar omkring mig, men vad jag ser
ej mycken fågnad mig skänker.
Mandom och heder stå lågt i pris,
högt skattas blott bakhugg och ränker.
Hat lurar på tinget, hövdingetal
jag hör ej, blott nidord, som stinga,
och sällan möter en reslig man
förtalet med ärlig klinga.

Gott vore att hava en vän som stöd,
en frände att skölden bära
mot dessa belackares leda hop,
som smäda min ätt och min ära.
Men kommen, I alle! Jag står där jag står.
Så har alltid jag handlat.
Och mera än en gång jag osäker vän
till säker ovän förvandlat.

Min fädernegård skall jag lämna en dag,
mitt arvguld och mina klenoder,
min betande hjord, mina farande skepp
och näten i sjöar och floder.
Jag är den siste. Snart vandrar jag bort
att möta väntande fäder.
Rak som de har jag gått min väg,
rak inför Allfader jag träder.

Lallis yxa

Bisp Henrik gästade Lallis gård
och for därifrån i fred.
Men Lalli gick till stugans vägg
och tog sin yxa ned.

Bisp Henrik for över Kjulo träsk:
»Min körsven, vad tänker du på?
Platt ingen fara hotar oss här,
vi piskar du hästen så?»

Körsvennen hörde bispens ord
och vände sig hastigt om:
»Bisp Henrik, väl månde vi raska på,
ty Lalli är tätt bakom!»

Och piskan ven över hästens länd,
det bar av i allt vidare trav.
Men Lalli hann upp dem, slog bispen ihjäl
och högg honom tummen av.

Så slöt han sin levnad, den fromme bisp,
Gud Fader känner den väl.
I Åbo domkyrka vila hans ben,
i Abrahams sköte hans själ.

Men Lalli skröt över dådet sitt
och skrattade högt i sitt skägg
och hängde den blodiga yxan igen
tillbaka på stugans vägg.

Väl Lalli är död sedan sjuhundra år,
men avkomman frodas än,
och om du vill veta var yxan finns,
så fråga dess ledande män.

Den dyrkas som släktens dyraste arv
sen dådet på Kjulo is
och skymtar i dagens strider alltjämt
på stamfaderns nobla vis.

Trots eder!

Som i ofärdstider på vakt vi stå
för hemmen med barn och viv,
ty vår dödsdom är fälld: vi befunnits för få
att leva ett eget liv.

Ett släkte berusat av medgång i dag,
går bröstganges mot oss fram
och ropar: »bort med er, ert sinnelag,
ert språk och er främmande stam!»

Hur fattig en ungdom, som icke begär
ett stoltare kampideal
än att löpa till storms i en flertalshär,
för att krossa ett mindretal.
Väl ären I många, väl äro vi få,
väl kunnen I pösa av makt,
men aldrig I släcken den elden ändå,
kring vilken vi ställt oss som vakt.

Den elden har brunnit i natt och i storm,
en vårdkas på uråldrigt berg.
Dess låga, trots eder, ej byter form
och ändrar, trots eder, ej färg.
Den elden skall vårdas och värnas av oss,
så länge vi andas än,
och starkare endast skall flamma dess bloss,
ju mera I spotten på den.

Mannerheim

4. 6. 1927

Det Herrans svärd, som varslades av siarn,
det blev han för sitt folk — så fick han gå.
De, som befriats, ratade befriarn,
han gick — dock, kanske var det bäst just så.

Han var den sten Jehovas vrede slungar
mot ondskan, då hans tålmod är slut,
en blix, som sopar rent den stund den ljungar,
dess värv är fyllt, då den har ljungat ut.

Den kan ej spännas som ett ök för plogen,
att snärtas till och sölas ned i dyn.
Den är av eld och endast redobogen
att brukas såsom öde och försyn.

Så skall hans namn stå över dagens strider,
där lumpen fördel vägs mot manlig plikt,
ett namn i stjärnskrift genom alla tider,
en gyllne strof uti en hjältedikt.

Hjältegraven

Vårda graven, där de fallna sova.
Stor och rik var deras offergåva.
Sång och sägen deras bragd skall bära
upphöjd över tidens stoft och skum.
Fosterland, som vårdar deras minne,
låt din ungdom ärva deras sinne.
Då blir sömnen lätt för dem, och natten
stjärnklar över deras vilorum.

»All right!»

Den väldiga ångaren sjunker
i nattliga vågors djup.
Död, död åt envar, som ej bärgas
i tid av en räddningsslup!

Som vilddjur de skeppsbrutna brottas
bland spillror och iskallt stänk.
Miljoners värde får plötsligt
en stump av en roddarbänk.

Då ljuder ett rop i en farkost,
där trängseln är allra störst:
»Här måste ges rum i båten
åt kvinnor och barn tillförst!»

»All right!» — Och på ögonblicket
tre män stodo redo till språng.
»All right!» — Och tre män försvunno
i djupet på samma gång.

»All right!» — De orden fått vingar
och flugit kring jordens rund.
De enkla och manliga orden
i farans och fasans stund.

Hell eder, i namnlösa hjältar,
i okände gentlemän! —
Er grav i ett världshavs bölja
vi finna väl aldrig igen.

Dock — mer än ett namn, som glömmes,
och mer än en vittrande grift
är minnet, som tacksamt bevarar
en mänsklig och stor bedrift.

I höljt med ovansklig ära
det land, som er livet gav.
Honnör för det landets flagga,
honnör för dess hjältars grav!

Sorgebudet

Vid Mikael Lybecks död

Vår skara är glesnad och hårt beträngd,
vi äro så få på vallen.
Då når oss ett budskap: en länk är sprängd,
en vapenbroder är fallen.

En vapenbroder i diktens led
har brustit av vakt och vaka
och trött av sin fälttjänst dignat ned
och gått till sitt drömland tillbaka.

Ett hjärta är brustet, en hand är kall,
så mäter budet, det korta.
En sagoförtäljares saga är all,
en vän är för alltid borta.

Vi sitta ej längre, en lyssnande ring,
kring honom vid vakteldsglöden
och höra på sagor om sällsamma ting
och sällsamma människoöden.

Högtidligt griper oss stillhetens makt,
när döden oss kommit nära.
Dock får den ej slockna, vår eld — och vår vakt
skall hålla sin post med ära.

Allt tätare skymningen faller på
och skuggorna växa så långa.
Vi äro ej många som återstå —
vi voro ju aldrig många.

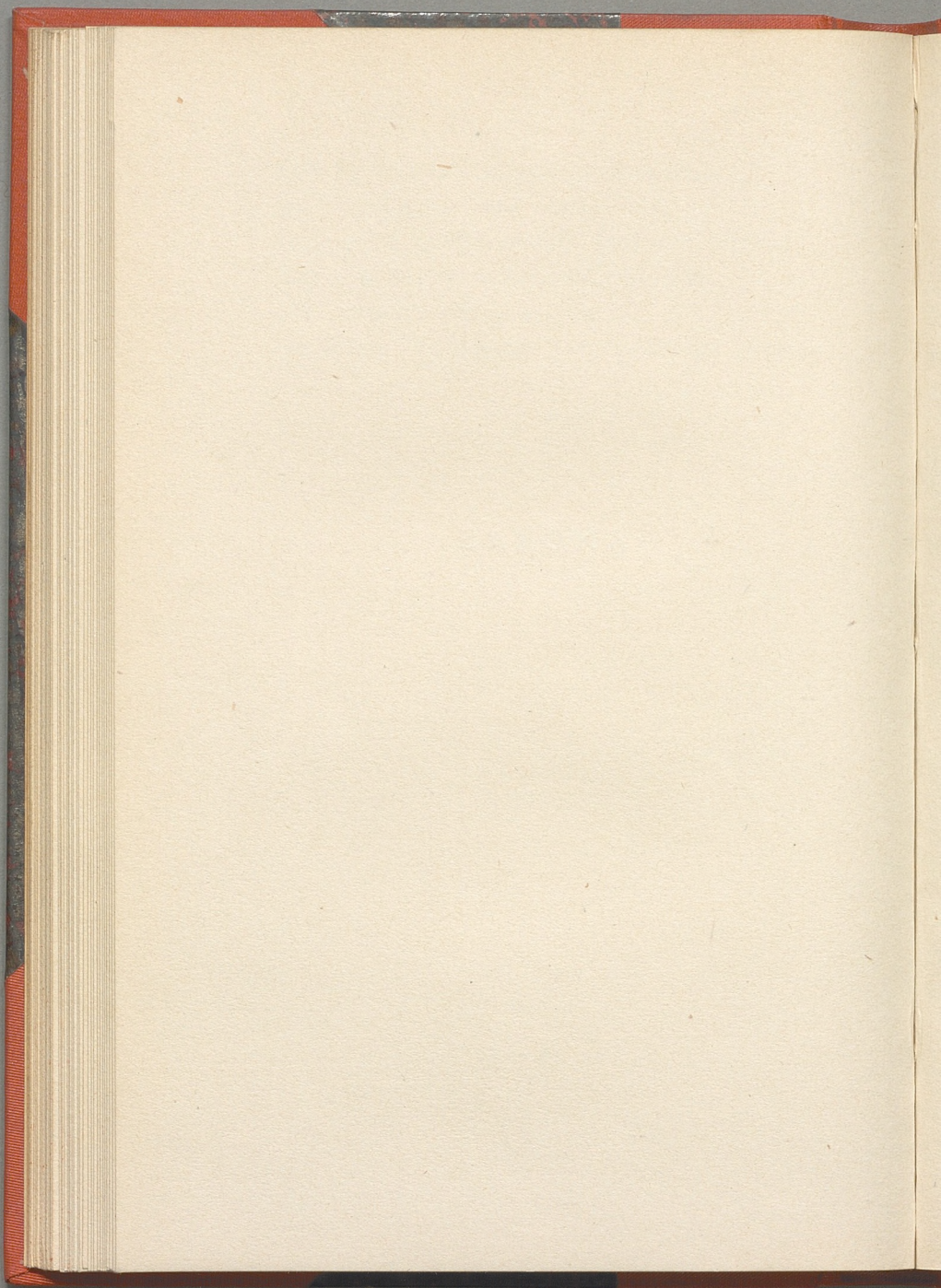
Vid Runar Schildts grav

Här sova de, som icke längre tala.
Stör icke, vandrare, de tröttas dvala
med högljutt prat på deras vilogård.
Ställ vad du vet ej genast till beskådan,
säg icke: han var sådan eller sådan
om slumrarn under gravens minnesvård.
Förgäves dina ord du här skall slösa,
förgäves ge dem klarhet, vikt och klang.

Här bliva orden sällsamt meningslösa
och meningarna utan sammanhang.
Du vet väl mycket mellan jord och himmel,
men litet vet du om en mänskas själ,
och minst av allting vet du väl
om själars främlingskap i människornas vimmel.

Lovisa 11. 7. 1926

ANDRAS

F Y R A D I K T E R

av *Morris Rosenfeld*

Elul

Hör schofarblåsarns melodi,
gällt ljuder den klagande luren.
Nu gulnar var ört, nu faller vart blad,
nu vissnar hela naturen.

Den höstliga vinden med skurar av regn
de stelnade markerna sopar.
Allt tiger — blott lurens gälla ton
sin maning till botgöring ropar.

En sista darrande fågelröst
än klagar sin avskedssmärta.
Det gör en så ont, det gör en så ont,
det griper som klor i ens hjärta.

Den rytande stormen tvingar vart träd
att böja sig under slagen —
nu är det ej tid att drömma mer,
nu nalkas den yttersta dagen.

Böjen er, människor, likt skogens trän,
I hören basunen er kalla.
Om tidigt en morgon, om sent en kväll,
skall domen drabba er alla.

Förbi är lövhyddofesten —

Förbi är lövhyddofesten.
Vad tynger din bönbok så?
Ack, tårar, tårar tynga dess blad.
Din gröna hydda är sönderbruten,
din esrog är vissnad,
din myrten förtorkad,
din palmkvist, blek som en död,
är trampad i stoftet,
och trampad i stoftet
är videgrenen —
där ligger, min vän,
din längtan, ditt hopp.

Där ligga vissnade dina drömmar,
där ligga trampade dina fröjder,
där ligger död din lycka.

Allt vad du älskat,
allt vad du åträtt,
allt ligger där.

Det är, min vän,
en bild av ditt liv.

Bladverket multnar och kvistarna ruttna,
slutet är när, är redan här.

Det kommer, det kommer —
vem vet varifrån?

Din esrog skruppnar,
din palmkvist smulas till stoft,
så kommer tempeltjänarn
och sopar förgården
och sopar ut
frukt och löv och stoft . . .

Så blåser vinden —
och som en pil från en bågsträng
är allt förfluet.

Chanukah-ljusen

1

Tysta, tindrande små ljus,
uti varje minsta hus
sägner täljen I
om vårt forna hjältemod,
om vårt forna hjälteblod —
allt förbi, förbi!

Edert sken, det glimrande,
kallar fram en skimrande
dröm från flydda dar:
jude, du var hjälte förr,
jude, vid ditt bälte förr
blankt ett svärd du bar.

Guds utvalda var din ätt,
skyddad av din lag, din rätt,
var du stark och fri.
Och med kraftfull härskarhand
styrde du ditt eget land —
allt förbi, förbi!

Tysta, tindrande små ljus
uti varje minsta hus
sägner täljen I.
Förr och nu! — så låter det.
Förr och nu! — så gråter det.
Allt förbi, förbi!

Ni voro ej alltid det folk från i dag,
det trälldomens folk, som suckar och klagar.
Vi lärde den starka i öppet slag
att juden ej leker med den som han agar.

Den tro, som av store fäder vi ärvt,
den bar oss på stridens blodiga banor.
Vi mötte vår hätskaste ovän djärvt,
och segerrikt vajade våra fanor.

Och släkter försvunno i tidernas ström,
och släkter föddes till nya öden —
men vi ha förlorat vår hjältedröm,
den kvädes till döds i Ghettonöden.

Vi hava förlorat vårt jättemod,
förslavade under främmande välden.
Och dock — än bränner i vårt blod
den gamla Hasmonéerelden.

Man hetsade oss i trälldom och nöd,
man våra kroppar sönderbräckte.
Och dock — den gamla eldens glöd
ett blodhavs vågor icke släckte.

Vi lidit marter förutan tal,
vi provat allt vad ett folk kan pröva.
Dock lever inom oss ett ideal —
det, främlingar, kunnen I aldrig röva!

I själanöd och tvivel här jag står,
vid marken häfta mina trötta fötter,
min häl har sargats svårt av vägens grus och rötter,
och tung blir vandringen, hur än jag går.

Men: vandra! vandra! lyder Herrans bud.
Då står jag upp, då stappla mer ej stegen.
Mot vilket mål jag går, vart än den för mig, vägen,
jag lämnar ledningen åt dig, min Gud.

Du styrt min farkost genom storm och regn,
du fört mig oskadd genom havets slätter,
du lät mig ej förgås i dystra ökennätter,
du tar ock nu mig i ditt starka hägn.

Så vill jag, fader, kasta på min rygg
min gamla vandringspåse som tillförne.
Och spärras ock min väg av tistel och av törne,
din hand mig leder, och jag färdas trygg.

F Y R A D I K T E R

av *N. Lenau*

Fråga

Har du ej stundom vaknat, då det dagats,
med nöd och ångest i din själ och känt
att någonting, du minns ej vad, har hänt —
en nattlig vånda, som ej än försvagats?

Du vet blott ett: du har i drömmen jagats,
men fast ur drömmens hamn du återvänt,
har dock dess dunkla efterdyning tänt
ett kval, som om med gisselslag du agats.

När jordenatten en gång är förgången
och, som du tror, vid dagens klara gryning
i drömmens minnen du ej mer hålls fången —

vem vet, om icke vad du bröt i tiden
i evigheten likt en efterdyning
skall ur din kvalda själ förjaga friden?

Ensamhet

Har på en öde hed du stått den stunden
du var mest arm, mest vänlös och förgäten,
stått, vid ditt ödes vidrigheter bunden,
med sammanbitet trots i ensamheten?

Och svek ditt glada mod, blev dig sekunden
liksom för alpens jägare bli fjäten,
när skallet bortdött från den sista hunden
och ingen svarar på hans valthorns läten?

Var du så ensam på en öde hed,
då vet du vilken makt en man kan tvinga
att famna stenen, där han sjunkit ned —

tills av sin ensamhet på nytt förskräckt
från klippans kala bädd han måste springa
och sträcka armarna mot luftens fläkt.

Bergsvandring

Jag gick bland bergen, aftonen var nära,
allt var så stilla och så skymningsgrått.
Jag tänkte på vad ren jag genomgått
och vad mig ännu återstod att bära.

En vidsträckt ro låg över dessa trakter,
och varje fjärran kom mig sällsamt när,
och allvarsam stod furuskogen där,
en borgen för att än fanns goda makter.

Emot mig kom en fattig gammal gumma,
hon hälsade på lantligt vis: »Guds frid».
Den bästa hälsning, tänkte jag därvid,
för dem, som gå på livets väg, den skumma.

En liten flicka ville skamsen dölja
sig bak den gamla, då min hand jag bjöd.
Hon sökte ivrigt med ett stycke bröd
förmå en envig kalv att lydigt följa.

»Kom kalven, kom», så lockade den lilla.
Min hembygds språk, jag kände det så väl.
Ack, att det evigt ljöde i min själ
så innerligt, så oskuldsfullt, så stilla!

Och djupt bland dessa bergsbor här jag kände
hur livet i sin enkla vardagsskrud,
blott det besjålas av natur och Gud,
kan te sig lyckligt mitt i allt elände.

Min själ

En sömnlös natt med storm och regn.
Min själ är utan ro och hägn.
Än hör den ett förgånget andas,
än stegen av ett nytt, som randas.

Hör ej på alla vindars kast,
min själ, var evig och stå fast.
Bakom dig stönar mången plåga,
framför dig bävar mången fråga.

Välan, låt dö vad dödligt var.
Liksom det skepp, som frälsarn bar,
den själ går trygg bland stormens ilar,
där evighetens herre vilar.

INNEHÅLL

EGET

	Sid.
Du människa —	7
En dag är dock en dag!	10
Morgonstrofer till de den 31 maj 1927 promoverade filosofie magistrarna	
En liten dag	14
Var leves stort —?	18
Trots allt!	20
Stå fast!	23
Min första vers	26
En gammal bok	28
Ett gammalt hem	30
En gammal ungarls julgran	32
Hjärnan och ljuset	34
Staden vaknar	36
Sommarafton	39
Ett förflugnet ord	41
På åsen	43
Vid Edens port	45
I Josefs verkstad	47
Långfredag	49
Dimmor	51
En skymningsvisa	53
Mot gränsen	54

	Sid.
Herr Jost	56
Väktarn	60
Vårt arv	62
Den siste	65
Lallis yxa	68
Trots eder!	71
Mannerheim	73
Hjältegraven	75
»All right!»	76
Sorgebudet vid Mikael Lybecks död	79
Vid Runar Schildts grav	81

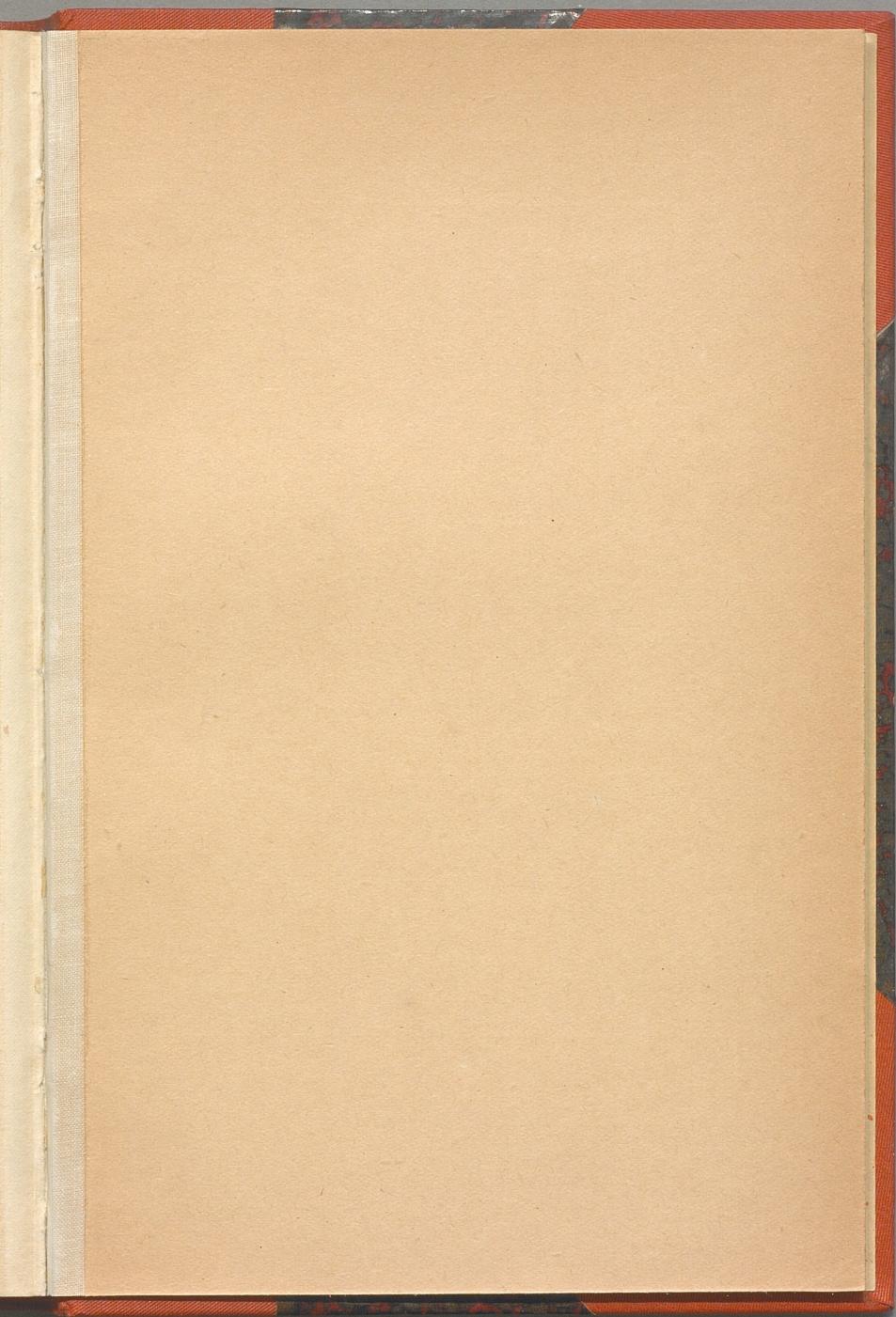
ANDRAS

Fyra dikter av Morris Rosenfeld

Elul	85
Förbi är lövhyddofesten —	87
Chanukah-ljusen	89
Herrens folk	93

Fyra dikter av N. Lenau

Fråga	95
Ensamhet	97
Bergsvandring	99
Min själ	101

HJALMAR PROCOPE

<i>Mot öknen.</i> 2:a upplagan	1905	12:—
<i>Röda skyar.</i> 2:a upplagan	1907	12:—
<i>Vers och visa.</i> 2:a upplagan	1908	12:—
<i>Oväder.</i> 2:a upplagan	1910	12:—
<i>Under stjärnorna.</i> 3:e upplagan	1913	12:—
<i>I sanden.</i> 2:a upplagan	1915	12:—
<i>Osamse strängar</i>	1920	20:—
<i>Diktarhusmet</i>	1924	35:—
<i>Eget och andras</i>	1927	40:—

DIKTER I NYTT URVAL

Inb. i halvfranskt band 100 mk.

SAMLADE DIKTER I—IX

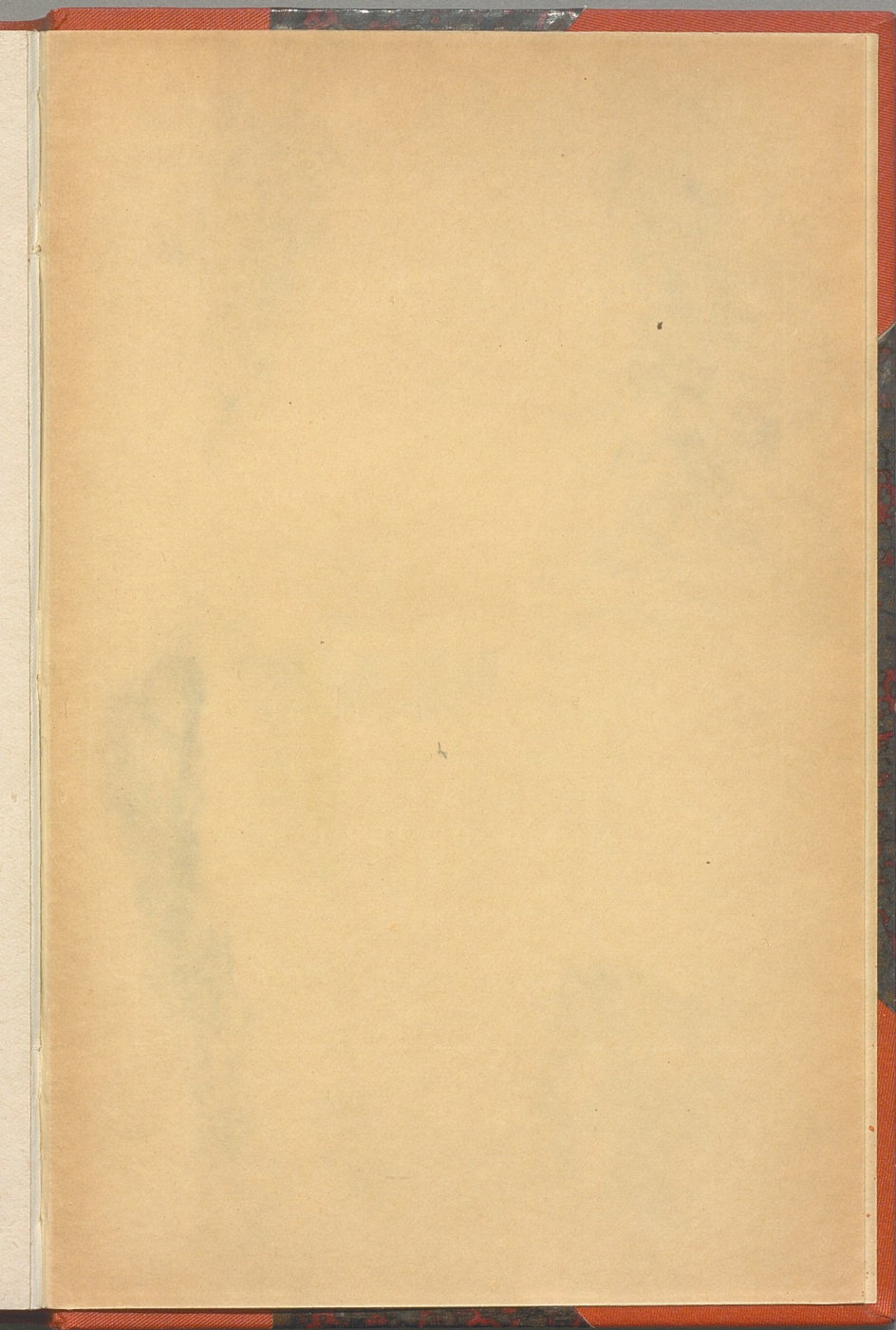
Inb. i 9 klotband 440 mk.

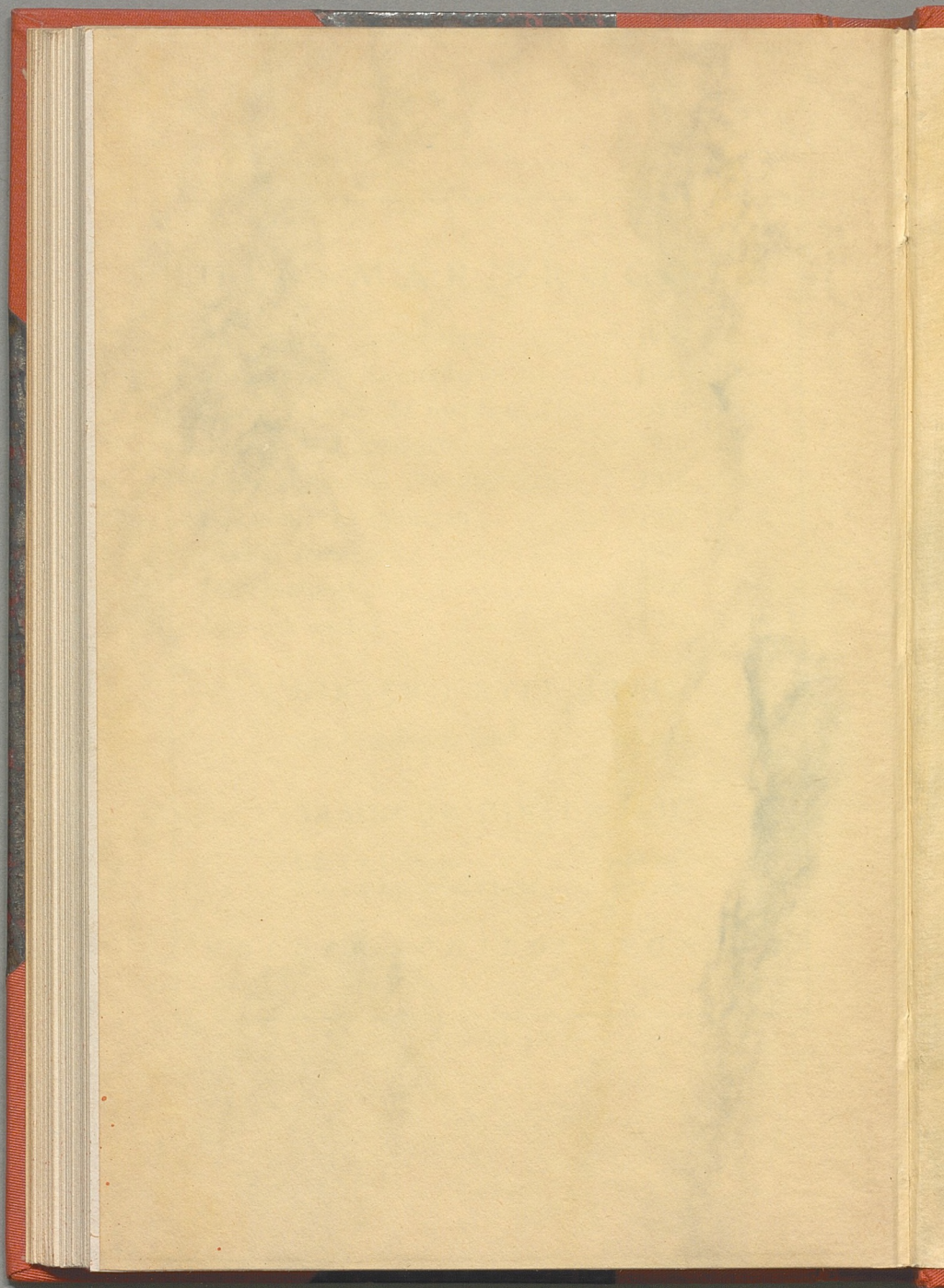
Inb. i 5 halvfranska band 540 mk.

H O L G E R S C H I L D T S F Ö R L A G

Pris 40 mk

32
HI -29.

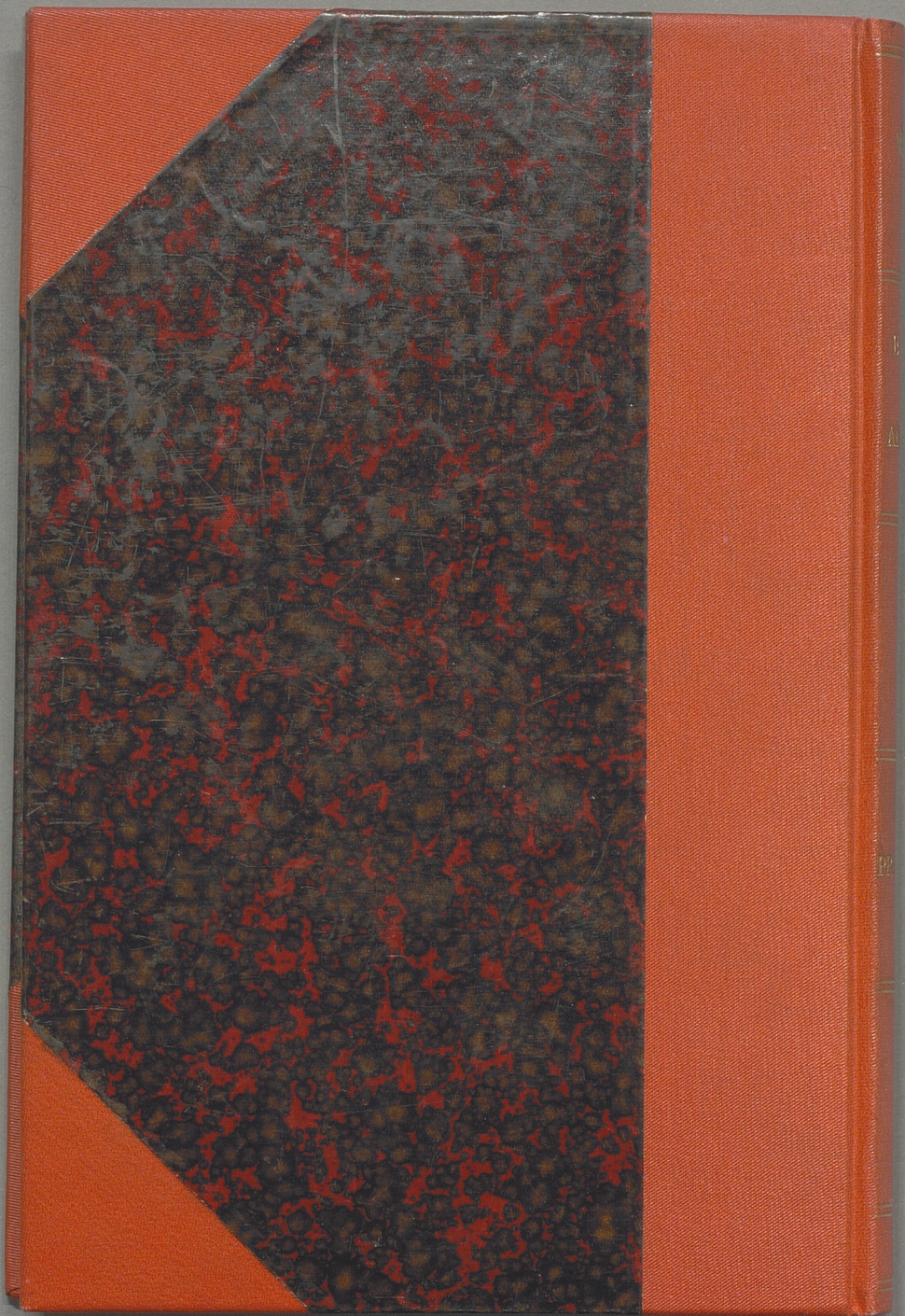

National Library
of Sweden

60001000066412

www.books2ebooks.eu